

ELEKTROFORETICKÁ SEPARACE V POLYAKRYLAMIDOVÉM GELU

Při přípravě polyakrylamidového gelu lze výběrem vhodné koncentrace akrylamidu a bisakrylamidu ovlivňovat velikost pórů gelu a tím optimální separaci fragmentů DNA o určité délce. Se zvyšující se koncentrací těchto látek se póry gelu stávají menšími a gel se hodí pro separaci menších molekul, viz. tabulka. Pro PAGE je jako elektroforetický pufr využíván TBE.

PAGE je buď ve formě denaturační s přidavkem denaturační látky, jako např. 0,8M močoviny nebo ve formě nedenaturační, tzv. nativní.

Akrylamide/Bisakrylamid	Gel %	Nativní DNA/RNA (bp)	Denaturovaná DNA/RNA (bp)
19:1	4	100-1500	70-500
	6	60-600	40-400
	8	40-500	20-200
	10	30-300	15-150
	12	20-150	10-100
29:1	5	200-2000	70-800
	6	80-800	50-500
	8	60-400	30-300
	10	50-300	20-200
	12	40-200	15-150
	20	<40	<40

Tabulka. Koncentrace polyakrylamidového gelu pro separaci nukleových kyselin. Doporučené hodnoty pro dané aplikace jsou zvýrazněny tučně.

Příprava elektroforetické aparatury:

- Saponátem a vodou se důkladně umyjí skla, plastové vložky a hřebínek, poté se důkladně opláchnou deionizovanou/destilovanou vodou a etanolem a nechají se uschnout.

I Se skly se manipuluje jen v rukavicích, přičemž se skla drží za jejich okraje. Skla nesmí být jakkoliv znečištěna, aby bylo zabráněno tvorbě bublin při nalévání gelu.

- Skla se sestaví k sobě, vloží boční vložky, okraje skel se mohou olepit izolepou pro ujištění, že nedojte k vytečení roztoku gelu. Skla se zajistí svorkami a vloží se vertikálně do připravené aparatury.

Příprava roztoku gelu s požadovanou koncentrací (viz. tabulka dole):

- Odměří se požadovaný objem vody
- Pokud se připravuje denaturační gel, přidá se močovina, tak aby její finální koncentrace byla 0,8M. Přičemž se roztok důkladně promíchá a ujistíme se, že je močovina důkladně rozpuštěná.
- Do roztoku se přidá množství akrylamidu/bisakrylamidu dle požadované koncentrace gelu (viz. tabulka nahoře)
- Přidá se TBE, tak aby jeho finální koncentrace byla 1X
- Přidá se APS, tak aby jeho finální koncentrace byla 0,05 %. Roztok důkladně promíchejte.
- Nakonec se přidá TEMED, tak aby jeho finální koncentrace byla 0,05 %. Rychle a důkladně promícháme. Po přidání TEMEDu pracujeme urychleně, protože již začíná polymerizace.
- Pipetou nanese roztok mezi připravená skla a vložíme hřebínek. Ujistíme se, že nedochází k vytékání roztoku. Necháme polymerizovat 30-60 min při pokojové teplotě.

Složení gelu pro denaturační PAGE:

Koncentrace gelu	6%	8%	10%	12%
Voda (ml)	6.4	5.9	5.4	4.9
5X TBE (ml)	2.0	2.0	2.0	2.0
Urea (g)	4.8	4.8	4.8	4.8
40% akrylamid (mL)	1.5	2.0	2.5	3.0
10% APS (μL)	100	100	100	100
TEMED (μL)	10	10	10	10
Celkový objem (ml)	10	10	10	10

Složení gelu pro nativní PAGE:

Koncentrace gelu	6%	8%	10%	12%
Voda (ml)	6.4	5.9	5.4	4.9
5X TBE (ml)	2.0	2.0	2.0	2.0
40% akrylamid (mL)	1.5	2.0	2.5	3.0
10% APS (ml)	100	100	100	100
TEMED (μL)	10	10	10	10
Celkový objem (ml)	10	10	10	10

- Po ukončení polymerizace, odstraníme svorky, případně izolepu, vložíme do aparatury a vlijeme elektroforetický pufr TBE.

Je důležité používat TBE ze stejné lahve pro přípravu gelu a tak jako pufr do elektroforetické vany. Malé rozdíly v koncentraci solí mohou mít velký vliv na migraci nukleové kyseliny.

- Opatrně odstraníme hřebínek a ihned pipetou s tenkou špičkou důkladně propláchneme jamky, tak aby se odstranily zbytky nezpolymerizovaného roztoku, který zůstal v jamkách a výsledné proužky byly tak rovné. Necháme běžet elektroforézu naprázdno, tj. bez vzorků 15-30 min při 1-8 V/cm.
- Smícháme roztok nukleové kyseliny s nanášecím pufrům a tenkou špičkou naneste vzorky. Nanese velikostní marker. Necháme elektroforézu běžet při 1-8 V/cm, až se barvička nanášecího pufru dostane do požadované vzdálenosti.
- Vypneme elektroforézu, odstraníme boční vložky a oddělíme skla od sebe pomocí vložení plastového či kovového „klínku“ (např. staré platební karty). Opatrně sundáme gel a necháme jej barvit např. pomocí etidium bromidu.